

wedstrijd te beëindigen met het armzalige loon van de uitgebuite sukkel, geeft de dynamiek tussen geven of nemen in het dubbelspel weer. Die keuzes en dat dubbelspel zullen in vervolghoofdstukken nog vaak terugkeren.

Het dilemma der gevangenen

Lance en Alberto zijn in de buurt van een inbraak gesignaleerd. Vermoed wordt dat ze de daders zijn, maar hard bewijs daarvoor ontbreekt. Ze worden opgepakt, apart in een cel gezet en mogen niet met elkaar praten. Om ze onder druk te zetten, stelt de openbare aanklager een plan op. Hij bezoekt de verdachten afzonderlijk in hun cel en doet ze het volgende voorstel.¹

Als jullie allebei je mond blijven houden, kan ik jullie niet veel maken. Je krijgt dan alleen een geldboete wegens wapenbezit zonder vergunning. Als één van jullie bekent, dan is de zaak rond. Degene die bekent, wordt vrijgesproken omdat hij goed heeft meegewerkt. Maar degene die niet bekent kan minstens tien jaar verwachten. Als jullie allebei bekennen, krijgen jullie allebei vijf jaar.

Figuur 2.1 geeft de keuzes van Lance en Alberto weer. Bekennen is hier altijd voordeliger, wat voor keuze de ander ook maakt. Alleen... als ze alle twee bekennen dan eindigen ze ieder met vijf jaar cel. Houden ze beiden hun mond dan komen ze er relatief goed van af met alleen een geldboete. De sleutel van het dilemma schuilt in vertrouwen. Lance kan denken: Als ik mijn mond houd, zal Alberto dat dan ook doen? Is hij te vertrouwen? En als hij te vertrouwen is, waarom zou ik daar dan niet van profiteren? Dan ben ik vrij en draait hij voor tien jaar de bak in. Maar stel dat Alberto niet te vertrouwen is? Wat dan?

		Alberto	
		Ik houd mijn mond	Ik beken
Lance	Ik houd mijn mond	Allebei krijgen we een geldboete	Ik ben vrij; Lance krijgt 10 jaar
	Ik beken	Ik ben vrij; Alberto krijgt 10 jaar	Allebei krijgen we 5 jaar

Figuur 2.1 Het Prisoner's Dilemma Game (PDG)